

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

SV

Tal

26 oktober 2021

Tal av Klaus-Heiner Lehne, Europeiska revisionsrättens ordförande

Presentation av revisionsrättens årsrapport för 2020

Europaparlamentets budgetkontrollutskott

26 oktober 2021

Det talade ordet gäller.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Fru ordförande,

föredragande och skuggföredragande för betänkandet om ansvarsfrihet,

ärade ledamöter,

rådets ordförandeskap,

kommissionsledamot,

mina damer och herrar,

Det är ett nöje att vara här hos er i budgetkontrollutskottet i dag efter förra årets virtuella presentation. Jag är här tillsammans med min kollega Tony Murphy, som är revisionsrättens ledamot med ansvar för årsrapporten och doyen i avdelning V.

Enligt fördragen ska revisionsrätten ”granska räkenskaperna över unionens samtliga inkomster och utgifter och [...] avge en förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet”. Det är resultatet av detta arbete för budgetåret 2020 som jag ska presentera för er här i dag.

Våra revisorer reser vanligtvis för att göra kontroller på plats, få tillgång till originalhandlingar, intervjua revisionsobjektets personal ansikte mot ansikte och kontrollera den fysiska förekomsten av EU-finansierad output – för detta arbete hade vi i år valt ut 728 kostnadstransaktioner. Men på grund av folkhälsosituationen och de reserestriktioner som gällde i flera månader var revisorerna tvungna att utföra merparten av sitt arbete genom skrivbordsgranskningar och genom att intervjua revisionsobjekten på distans – vilket vi insåg skulle kunna öka den så kallade upptäcktsrisken¹. Trots detta, och det är viktigt att framhålla, kunde vi med hjälp av de inhämtade bevisen slutföra vårt arbete och dra nödvändiga revisions slutsatser.

Vad konstaterade vi i år?

Liksom många tidigare år är våra uttalanden om **räkenskaperna** och om **intäkterna** utan reservation.

När det gäller **kostnaderna** för 2020 konstaterade vi återigen att de innehöll väsentliga fel. Men om vi tittar på de olika kostnadstyperna, och vilka olika risknivåer de är förknippade med, kan vi konstatera att kostnaderna med **låg risk** inte innehöll några väsentliga fel. Denna kategori omfattar utgifter där stödmottagarna måste uppfylla vissa ofta enkla villkor för att vara berättigade till EU-finansiering, till exempel direktstöd till jordbrukare, stipendier för studenter och budgetstöd till tredjeländer.

¹ Upptäcktsrisken är risken för att revisorn inte upptäcker en avvikelse som inte har korrigerats av en enhets interna kontroller.

Kostnader med **hög risk** (t.ex. utgifter där stödmottagarna måste lämna in ersättningsanspråk för stödberättigande kostnader som de har haft – ofta enligt komplexa regler), innehöll dock även detta år väsentliga fel. Högriskkostnadernas andel ökade och utgjorde en klar majoritet (59 %) av vår granskningspopulation för 2020, främst på grund av att sammanhållningsutgifternas andel ökat, och föranledde oss att – liksom förra året – göra ett **uttalande med avvikande mening om EU:s kostnader som helhet**.

De vanligaste fel som våra revisorer konstaterade var icke stödberättigande ersättningsanspråk, projekt och verksamheter eller icke stödberättigade mottagare, fel i offentlig upphandling och statligt stöd samt avsaknad av styrkande handlingar.

När det gäller **Konkurrenskraft** uppskattade vi ett övergripande fel på 3,9 %. Vi fann fel framför allt i kostnader för forskning och innovation, särskilt personalkostnader som redovisats av små och medelstora företag.

Vad beträffar **Sammanhållning** uppskattade vi en felnivå på 3,5 % (som då redan hade minskats för att ta hänsyn till korrigeringar som hade gjorts innan vi inledde vår granskning). Vi fann att de flesta felen gällde **icke stödberättigande projekt och kostnader**. Vi tittade också noga på vad de *nationella* revisionsmyndigheterna hade kommit fram till före oss, och här visade sig fel vid **offentlig upphandling** vara en stor källa till problem. Vi konstaterade ytterligare fel som inte hade upptäckts på nationell nivå eller av kommissionen och drar därför slutsatsen att de procentsatser för kvarstående fel som rapporteras på nationell nivå inte alltid är tillförlitliga. Det är inte första gången vi kommer fram till detta, och vi konstaterar därför att situationen skulle kunna förbättras: under de fyra år som vi har granskat kostnaderna för 2014–2020 har ungefär hälften av de kostnader vi undersökt ingått i granskningspaket för vilka de nationella revisionsmyndigheterna rapporterat otillförlitliga procentsatser för kvarstående fel under 2 %. Detta har också en dominoeffekt på kommissionens egna uppskattningar: vi anser att kommissionens uppskattning av felprocenten är ett minimivärde. Min kollega Tony Murphy har tittat närmare på detta, och vi kommer att presentera våra slutsatser i en särskild rapport i frågan redan i år.

Vår revision av **Naturresurser** resulterade i en uppskattad felprocent på 2,0 %, vilket vi anser är *nära väsentlighetströskeln*. Här syns en tydlig uppdelning mellan å ena sidan direktstödet (som utgör 69 % av kostnaderna under denna rubrik) som inte innehåller väsentliga fel och å andra sidan övriga områden under rubriken (landsbygdsutvecklingsprogram, marknadsåtgärder, fiske och miljö och klimatåtgärder) där oriktigheterna var större.

När det gäller **Säkerhet och medborgarskap** innehöll en tredjedel av vårt urval på 27 transaktioner fel, varav fyra påverkade budgeten. I vår årsrapport finns ett exempel på ett sådant fall som gällde för högt redovisade medicinska kostnader för transport av skyddsutrustning under den första fasen av covid-19-pandemin från Asien till Förenade kungariket (som ju kunde få EU-finansiering fram till slutet av 2020). Ingen anbudsinfordran hade genomförts, en växelkurs hade angetts för högt och ersättning hade begärts för flygningar som i själva verket hade ställts in – inget av detta upptäckte de privata externa revisorerna eller GD Europeiskt civilskydd och humanitära biståndsåtgärder

(Echo) vid sina egna kontroller. [Ett annat exempel gällde finansiering av logi, mat och rådgivning till ensamkommande barn. Finansieringen genomfördes av en icke-statlig organisation i Grekland som betalades en standardiserad enhetskostnad per minderårig. Men den icke-statliga organisationen kunde inte visa våra revisorer att den faktiskt hade tillhandahållit vissa tjänster på en lämplig nivå. Dessutom bodde en del ungdomar kvar på de tillfälliga boendena trots att de blivit myndiga.] En liknande bild framträder för rubriken **Europa i världen**, där 17 kvantifierbara fel konstaterades bland de 75 granskade transaktionerna.

I fråga om **Administration** låg felnivån under väsentlighetströskeln, trots ett antal fel (sju kvantifierbara fel i 48 transaktioner). Detta positiva resultat har vi sett under hela den fleråriga budgetramen för 2014–2020. Utöver själva arbetet med revisionsförklaringen granskade vi också 15 upphandlingsförfaranden, för inköp av munskydd, handskar, temperaturdetektorer och annan personlig skyddsutrustning under covid-19-pandemins första år, och fann där vissa problem. Det är uppenbart att den brådskande upphandlingen av utrustning i början av pandemin var en utmaning, och vi kommer att återkomma till EU-institutionernas motståndskraft under pandemin i en särskild rapport som ska offentliggöras under tredje kvartalet 2022 och som utarbetas under ledning av min kollega Marek Opiola.

Efter denna redogörelse för resultaten under de olika budgetrubrikerna skulle jag nu vilja ta upp fyra övergripande frågor.

För det första **geografisk information**. Ni efterlyser ofta en mer exakt redovisning av revisionsresultaten per medlemsstat. Vår revisionsmetod är inte utformad för att tillhandahålla "resultattavlor" för enskilda medlemsstater, men i bilagorna 5.2 och 6.2 i årsrapporten redogör vi för de kvantifierade fel som vi konstaterade inom Sammanhållning och Naturresurser *per medlemsstat*. Och när vi ger konkreta exempel anger vi också berörda medlemsstater.

För det andra **återkrav**. Om revisionsrätten konstaterar en oriktighet är det inte vi som kan försöka återkräva felaktigt utbetalda medel – det är kommissionens och de nationella myndigheternas ansvar. Vi beaktar korrigeringar om vi kan och om det är relevant när vi fastställer vår övergripande felprocent. Men många korrigeringar rör tidigare år, och ibland sträcker de sig så långt tillbaka som 1994 – som råkar vara det år då jag första gången valdes in som ledamot av detta parlament. I år tittade vi närmare på kommissionens presentation av finansiella korrigeringar och återkrav i den årliga förvaltnings- och resultatrapporten och konstaterade att den var komplex och inte alltid tydlig. [Vi försökte undersöka vad som låg bakom nyckeltalen, men det visade sig vara mycket svårt att få en tydlig bild av det belopp för oriktiga utgifter som hade korrigerats och slutligen återförts till EU-budgeten. Det som presenterades som genomförda korrigeringar och återkrav inbegrep betydande belopp som konstaterats redan innan betalningarna hade gjorts eller som helt enkelt hade ersatts av andra kostnader.] Det här är dock en fråga som vi bara har börjat titta på men som vi kommer att fortsätta arbeta med och planerar att offentliggöra en särskild rapport om 2022.

För det tredje **bedrägerier**. Sex misstänkta fall som revisionsrätten upptäckte i samband med revisioner vidarebefordrades till Olaf, och utredningar har inletts i alla dessa fall. I år ingick revisionsrätten också en överenskommelse med Europeiska åklagarmyndigheten och kommunicerar därför antingen med Olaf eller Eppo, beroende på deras respektive behörighet. Vi tar också upp bedrägerier i separata pågående revisioner, till exempel när det gäller intressekonflikter vid delad förvaltning (den gemensamma jordbrukspolitiken och sammanhållningspolitiken). Min kollega Nikolaos Milionis arbetar för närvarande med en särskild rapport om kommissionens och medlemsstaternas bedrägeribekämpningsåtgärder inom den gemensamma jordbrukspolitiken, bland annat frågan om "markrofferi". Vi räknar med att den rapporten ska vara klar runt mars nästa år².

Jag noterar också med tillfredsställelse att en EU-omfattande operation med kodnamnet **Sentinel** har inletts med Europol som samordnare och med deltagande av alla berörda EU-byråer och EU-organ och många medlemsstater i syfte att stoppa kriminella försök att utnyttja Europeiska unionens återhämtningsinstrument, NextGenerationEU. Revisionsrätten är beredd att bidra till detta initiativ vid behov.

För det fjärde: den så kallade **brexitnotan**. Som ni vet är revisionsrätten enligt fördraget också skyldig att granska EU:s räkenskaper. I det sammanhanget granskade vi för 2020 siffrorna avseende Förenade kungarikets utträde – på balansdagen uppskattar kommissionen att Förenade kungariket är skyldigt EU 49,6 miljarder euro och att EU är skyldigt Förenade kungariket 2,1 miljarder euro, vilket resulterar i ett nettobelopp på 47,5 miljarder euro som ska betalas under de kommande åren.

Mina damer och herrar,

det var vad jag hade att säga om 2020. Låt mig nu för ett ögonblick blicka framåt.

Baserat på våra erfarenheter av den fleråriga budgetramen för 2014–2020 har vi identifierat ett antal **risker och utmaningar under nästa planeringsperiod**. Som ni vet omfattar den inte bara den fleråriga budgetramen för 2021–2027 utan även NextGenerationEU, vilket motsvarar ett belopp som är nästan dubbelt så stort som den föregående fleråriga budgetramens anslag. Det är inte bara storleken som är en utmaning utan också anslagens nya utformning. Vi kommer att återkomma i detalj till **NextGenerationEU** och **faciliteten för återhämtning och resiliens**, först i en särskild rapport under andra kvartalet nästa år, som utarbetas under ledning av min kollega Ivana Maletić, för att bedöma kommissionens godkännandeprocess för de nationella planerna för återhämtning och resiliens. Mer allmänt har reflektionerna kring hur revisionsrätten skulle kunna hantera aspekter som regelefterlevnad och prestation när det gäller NextGenerationEU kommit en bra bit på väg här, men detta är också avhängigt av att

² I EU-sammanhang har markrofferi förknippats med koncentration av jordbruksmark och GJP-stöd till stora företag och investerare, särskilt i östeuropeiska medlemsstater. Markrofferi kan kopplas till bedrägliga metoder, till exempel tvång, användning av politiskt inflytande eller insiderinformation, manipulering av förfaranden eller betalning av mutor, och leder till koncentration av GJP-stöd, vilket kan utgöra en särskild form av fördelssökande ("rent-seeking").

kommissionen och medlemsstaterna fattar vissa beslut. Men en sak jag är helt övertygad om är att både medborgarna och ni, som deras direkta företrädare, utgår från att granskningen av NextGenerationEU ska vara **lika minutiös** som när det gäller de traditionella delarna av budgeten. Därför är revisionsrätten mycket tacksam över att parlamentet har gett sitt starka stöd till den särskilda **ökning av revisionspersonalen** som vi begärde för 2022 års budget. Vi hoppas att parlamentet håller fast vid det som en av sina prioriteringar under den kommande förlikningen. För detta handlar inte bara om en formalitet utan till syvende och sist om att vi ska ha den personal som krävs för att på lämpligt sätt kunna förse er med insikter och iakttagelser om NextGenerationEU som ni annars inte skulle få.

Slutligen vill jag säga några ord om **prestation**, eftersom flera ledamöter av detta parlament har tagit upp den frågan med mig de senaste dagarna. Jag vill försäkra er om att revisionsrätten är fast besluten att granska hur EU:s utgifter och politik presterar. Vi gör detta redan på ett antal sätt, bland annat genom våra många särskilda rapporter och vår övergripande rapport om prestation. Vi vill med våra begränsade resurser leverera granskningsresultat från en rad områden som **tillgodoser** parlamentets och rådets **behov**. Därför ställde jag mig villigt bakom Olivier Chastels utmärkta förslag om att företrädare för revisionsrätten och budgetkontrollutskottet tillsammans och informellt ska överväga hur en sådan övergripande rapport skulle kunna se ut i praktiken, utöver de förslag som ni tidigare har lämnat till min ansvariga kollega François-Roger Cazala. Fru ordförande, jag tycker att det vore bra om denna begränsade grupp inledde sitt arbete så snart som möjligt och avslutade det före årsskiftet, så att revisionsrätten, helt oberoende, kan ta hänsyn till dess slutsatser när den slutgiltigt fastställer sin ståndpunkt i februari nästa år.

Fru ordförande, bästa ledamöter!

Avslutningsvis kan jag förstå om ni får en känsla av att årets redovisning av resultaten av våra årliga revisioner är en repris på förra årets – för att citera den välkända sketchen Grevinnan och betjänten som vi tyskar gärna tittar på på nyårsafton – ”same procedure as every year”. De olika resultaten är i själva verket relativt stabila, och de problem som måste lösas är också relativt tydliga. Reglerna på såväl EU-nivå som nationell nivå är ofta komplexa, och vi fortsätter att konstatera att många av efterhandskontrollerna inte alltid är helt ändamålsenliga. I detta sammanhang noterar vi en ändring av genomförandemodellen. Stödet från återhämtningsfonden kommer att baseras på uppfyllandet av **delmål och mål**, medan det nuvarande systemet föreskriver ersättning för kostnader. Detta kommer naturligtvis att påverka vad som utgör ett fel och kan också innebära förändringar i fråga om vad vi konstaterar och rapporterar. Men detta återstår att se.

Den utmaning vi alla står inför är: kan unionen genomföra en nästan fördubblad budget på ett ändamålsenligt och öppet sätt? Om inte vi alla i våra olika roller ser till att klara det, om vi inte avsätter tillräckliga administrativa resurser till det på nationell nivå och EU-nivå, om offentliga medel slösas bort eller om vi låter oriktigheter eller bedrägerier undergräva återhämtningen i Europa, får vi inte en andra chans.

Jag ser mycket fram emot våra diskussioner denna morgon, och för att vi ska kunna gräva djupare i alla dessa ämnen vill jag upprepa att ledamöterna och personalen i budgetkontrollutskottet är välkomna till Luxemburg vid första bästa tillfälle nästa år. Jag hoppas därför att få träffa var och en av er inom kort.

Tack för uppmärksamheten.